NORAKSTS
Lieta Nr.A42406407
A1850-08/10

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008. gada 6.oktobrī

Administratīvā rajona tiesas šādā sastāvā:
tiesnesis A.Vīksne,
Piedaloties pieteicējam *A.V.* un atbildētāja Vītiņu pagasta padomes pārstāvim Ivaram Gorskim,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz *A.V.* pieteikuma par Vītiņu pagasta padomes faktisko rīcību, nesniedzot Pieteicējam rakstiskas atbildes pēc būtības uz viņa iesniegumiem, par morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] *A.V.* (turpmāk arī - Pieteicējs) 2006.gada 12.aprīlī ar iesniegumu par ierosinājumu detālplānojumam vērsās Vītiņu pagasta padomē (turpmāk arī – Padome vai Atbildētājs).

Pieteicējs 2006.gada 12.aprīlī Vītiņu pagasta padomē vēsās ar iesniegumu, kurā lūgts sniegts atbildes uz viņa jautājumiem par „Avoti" un „Karaļavoti".

Pieteicējs 2006.gada 18.decembrī Vītiņu pagasta padomē vērsās ar iesniegumu, kurā lūgts atbildēt uz pieteicēja jautājumiem (turpmāk iepriekšminētie iesniegumi arī - Iesniegumi).

[2] Nesaņemot atbildes uz saviem Iesniegumiem, Pieteicējs 2007.gada 15.janvārī vērsās Administratīvajā rajona tiesās ar pieteikumu. Pieteikumā Pieteicējs norāda turpmāk minētos apstākļus.

[2.1] Pieteicējam pieder nekustamais īpašums „Jaunavoti", kurā Pieteicējas vēlas celt pirti. „Jaunavoti" atrodas 90 m attālumā no Karaļa avotiem, kurus pagasta padome 1995.gada 13.jūnijā atzinusi par vietējās nozīmes Dabas un vēstures pieminekli un 1996.gada 14.martā noteikusi, ka jebkura saimnieciskā darbība „Avota" zonā 400 m rādiusā ir jāsaskaņo ar Vītiņu pagasta padomi.

[2.2] Lai saskaņotu jautājumu par pirts būvniecību un par to vai dzeramo ūdeni Pieteicējs varētu ņemt no Karaļa avotiem, vai viņam būs jāierīko ūdens ieguves urbums, Pieteicējs ar vairākiem iesniegumiem vērsies Vītiņu pagasta padomē. Pieteicējs Vītiņu pagasta padomē iesniedzis iesniegumu par ierobežojumiem „Avota" zonā.

[2.3] Vītiņu pagasta padomes sekretāre Pieteicējam atbildējusi, ka Vītiņu pagasta padomes priekšsēdētājs esot teicis: „Lai sūdzas kur grib, atbildes nebūs".

[3] 2007.gada 19.februārī tiesā saņemti Atbildētāja paskaidrojumi. Atbildētājs pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu sekojošu iemeslu dēļ.

[3.1] Atbildētājs 2007.gada 16.janvārī sniedzis atbildi uz Pieteicēja 2006.gada 18.decembra iesniegumu.

[3.2] Atbildētājs Pieteicēja 2006.gada 12.aprīļa iesniegumu – ierosinājumu detālplānojumam, izskatīja atbilstoši Teritorijas plānošanas likuma un Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumu Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" prasībām. Šis Pieteicēja iesniegums tika vērtēts sabiedriskās apspriešanas pirmajā posma, izstrādājot un Vītiņu pagasta padomei apstiprinot vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma pirmo redakciju. Atbildi Pieteicējam uz viņa ierosinājumu, tā izskatīšanas rezultātiem un zemes gabalu „Karaļu avoti" un „Jaunavoti" atļauto izmantošanas veidu, tika sniegta pēc Vītiņu pašvaldības teritorijas plānojuma apstiprināšanas, Vītiņu pašvaldības 2007.gada 16.janvāra vēstulē Nr.3-13/28, kad bija zināmi priekšlikuma izskatīšanas rezultāti.

[3.3] Attiecībā uz Pieteicēja 2006.gada 12.aprīļa iesniegumu (reģ. Nr.V-37), Atbildētājs norāda, ka šajā iesniegumā uzdotajiem jautājumiem par noteiktajiem ierobežojumiem „Karaļa avotu" aizsardzības zonā, kā arī to noteikšanas rādiusi un Vītiņu pagasta padomes pieņemtā lēmuma redakciju šīs aizsardzības zonas noteikšanā Vītiņu pagasta padome ir vairakkārt informējusi Pieteicēju savās atbildēs uz Pieteicēja vairākkārtējiem iesniegumiem.

[4] Atbildētājs tiesas sēdē prasījumu neatzina, pamatodamies uz rakstveida paskaidrojumā minētajiem apsvērumiem, papildus paskaidrojot *(lietas 74.lapa),* ka uz visiem Pieteicēja interesējošiem jautājumiem Atbildētājs ir vairākkārtīgi sniedzis atbildes, kā arī uz Pieteicēja Iesniegumiem ir atbildēts ar padomes 16.01.2007. vēstuli Nr.3-13/28 *(lietas 40.lapa).*

[5] Pieteicējs tiesas sēdē precizēja savu prasījumu, norādot, ka lūdz atzīt par prettiesisku Atbildētāja faktisko rīcību, kas izpaudusies, kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja Iesniegumiem, kā arī uzturēja spēkā lūgumus, kas izteikti Pieteicēja 2007.gada 31.janvāra „Papildinājumā" *(lietas 22.lapa).* Pieteicējs par morālā kaitējuma atlīdzināšanu norādīja, ka Atbildētāja atvainošanās būtu kā gandarījums, kas atlīdzinātu ar Atbildētāja rīcību nodarīto morālo kaitējumu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietā esošos materiālus, atzīst, ka pieteikums ir daļēji pamatots un apmierināms.

[7] Tiesa konstatē lietā šādus faktiskos apstākļus:

[7.1] Pieteicējs 2006.gada 12.aprīlī ar iesniegumu *(lietas 12.lapa)* par ierosinājumu detālplānojumam vērsās Vītiņu pagasta padomē.

Pieteicējs 2006.gada 12.aprīlī Vītiņu pagasta padomē vērsās ar iesniegumu *(lietas 13.lapa)*, kurā lūgts sniegt atbildes uz viņa uzdotajiem jautājumiem par „Avoti" un „Karaļavoti".

Pieteicējs 2006.gada 18.decembrī Vītiņu pagasta padomē vērsās ar iesniegumu *(lietas 14.lapa)*, kurā lūgts atbildēt uz Pieteicēja jautājumiem.

[7.2] Nesaņemot atbildes uz saviem Iesniegumiem, Pieteicējs 2007.gada 15.janvārī vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu *(lietas 2.lapa)*.

Tiesas sēdē Pieteicējs precizēja prasījumu un paskaidroja *(lietas 73.-74.lapas)*, ka uztur spēkā sekojošu pieteikumā ietverto prasījumu: lūdz atzīt par prettiesisku Atbildētāja faktisko rīcību, kas izpaudusies, kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja Iesniegumiem, kā arī uzturēja spēkā agrāk izteiktos lūgumus, kas minēti Pieteicēja 2007.gada 31.janvāra „Papildinājumā" *(lietas 22.lapa*), kā arī atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu.

[8] Tiesa konstatē, ka Pieteicēja 2007.gada 31.janvāra „Papildinājumā" ir lūgts: 1. uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei noņemt visus nelikumīgos ierobežojumus nekustamajam īpašumam Vītiņu pagasta „Jaunavoti", tai skaitā dabas pamatnes statusu. 2. uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei atsaukt visas atbildes par īpašuma izmantošanas ierobežojumiem Vītiņu pagasta „Jaunavotos", kuras ir pretrunā ar Satversmes 105.pantu, kurš nosaka, ka īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

[8.1] Iepazīstoties ar iepriekšminēto Pieteicēja iesniegtā dokumenta saturu, tiesa secina, ka Pieteicējs ar minētajiem lūgumiem vēlas panākt, lai īpašumam „Jaunavoti", Vītiņu pagastā tiktu noņemti īpašumu izmantošanas iespējamie ierobežojumi, kas radušies ar to, ka minētais zemes īpašums atrodas teritorijā, kurai ar pašvaldības apstiprināto teritorijas plānojumu ir noteikts dabas pamatnes statuss. Pēc būtības tiesas vērtējumā ir saprotams, ka Pieteicējs vēlas, lai tiesa uzdotu Atbildētājam noņemt dabas pamatnes statusu, tas ir mainīt pašvaldības teritorijas plānojumu. Tiesnesis 2007.gada 19.janvāra lēmumā *(lietas 2.lapa*) jau lēma par minēto lūgumu un norādīja, ka minētais Pieteicēja lūgums nav skatāms Administratīvā procesa likuma paredzētajā kārtībā un attiecīgi tika atteikts pieņemt minēto prasījumu. Secināms, ka tādēļ tiesai nav pamata atkārtoti lemt par Pieteicēja atkārtoti *(savādāk noformulēto)* izteikto lūgumu: uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei noņemt visus nelikumīgos ierobežojumus nekustamajam īpašumam Vītiņu pagasta „Jaunavoti", tai skaitā dabas pamatnes statusu.

[8.2] Tiesas ieskatā Pieteicēja norādītās Atbildētāja skaidrojošās atbildes vēstules: 2006.gada 3.aprīļa vēstule Nr.3-13/132, 2005.gada 24.augusta vēstule Nr.1-14/308 *(lietas 11.lapa., lietas 29.lapa)* pašas par sevi nevar radīt Pieteicējam tiesiskas un saistošas sekas *(tas ir radīt ierobežojumus īpašuma izmantošanai)*. Minētās vēstules tikai satur informāciju uz kāda pamata Pieteicēja īpašumam ir noteikti ierobežojumi *(noteiktas aizsargjoslas)*, kā arī

norādīts, kādas iestādes un uz kāda tiesiskā pamata tās ir rīkojušās *(Aizsargjoslu likums).* Tiesa norāda Pieteicējam, ka ja Pieteicēju neapmierina ierobežojumi, kuri iespējams noteikti ar Jelgavas reģionālās vides pārvaldes un Atbildētāja lēmumiem *(lietā nav iepriekšminētie lēmumi)* par aizsargjoslām, tad Pieteicējam būtu jāvēršas ar lūgumiem minētajās iestādēs par šo lēmumu atcelšanu vai atzīšanu par nepamatotiem un prettiesiskiem, nevis atbildes vēstuļu atsaukšanu, kuras pašas par sevi Pieteicējam nerada nekādas tiesiskas sekas. Tiesas vērtējumā minētās Atbildētāja atbildes vēstules ir uzskatāmas par paskaidrojumu par faktisko situāciju attiecībā uz atkārtoti izteikto Pieteicēja iesniegumu un secināms, ka nekādi jauni lēmumi netiks pieņemts.

Ņemot vērā iepriekšminēto secināms ka Pieteicējs iesniedzis pieteikumu tiesā par atbildi un attiecīgi kas nav pārsūdzama tiesā (*sk. Senāta 2008.gada 27.maija sprieduma lietā Nr.SKA-209/2008 10.punktu*).

Tiesa vērtējumā minētā atbilde arī nav uzskatāma par faktisko rīcību, jo atbildēšana *(vai arī atbildes nesniegšana vai sniegšana ne pēc būtības)* uz iesniegumu kā faktiskā rīcība vērtējama tikai tad, ja persona iestādē būtu vērsusies nevis ar lūgumu atrisināt konkrētu savas subjektīvās tiesības skarošu jautājumu *(kā konkrētajā situācijā)*, bet gan, lai iegūtu iestādes viedokli, izziņu vai informāciju par kādu sabiedrisku vai citu jautājumu, ar kuru personas subjektīvās tiesības izmainītas netiek. Turklāt jautājumam, par kuru persona vēlētos saņemt iestādes atbildi, jābūt publisko tiesību jomā.

Attiecīgi pamatojoties uz iepriekšminēto secināms, ka Pieteicējs vērsies tiesā par iestādes rīcību, kas nav vērtēja administratīvā procesa kārtībā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu tiesvedība lietā ir izbeidzama, ja lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Attiecīgi secināms, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama daļā par prasījumu: uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei atsaukt visas atbildes par īpašuma izmantošanas ierobežojumiem Vītiņu pagasta „Jaunavotos", kuras ir pretrunā ar Satversmes 105.pantu, kurš nosaka, ka īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

[9] Pieteicējs lūdz tiesu atzīt par prettiesisku Atbildētāja faktisko rīcību, kas izpaudusies, kā atbildes nesniegšana uz Pieteicēja Iesniegumiem un atlīdzināt ar šo rīcību nodarīto morālo kaitējumu, publiski atvainojoties Pieteicējam rajona laikrakstā „Zemgales Ziņas". Tiesa konstatē, ka Atbildētājs uz Pieteicēja Iesniegumiem atbildēja 2007.gada 16.janvārī ar vēstuli Nr.3-13/28.

[10] Latvijas Republikas Satversmes 104.pants nosaka, ka „ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts (..) iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības (..).

Atbilstoši likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 1.pantam ikvienai fiziskai (..) personai ir tiesības griezties valsts un pašvaldību institūcijās ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem un saņemt atbildi pēc būtības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar likumu „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" 8.panta pirmās daļas 2.apakšpunktu iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas termiņš, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšanai nav nepieciešama papildu pārbaude vai nav jāpieprasa papildu ziņas, ir noteikts 15 dienas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa konstatē, ka Atbildētāja ir sniedzi Pieteicējam atbildi uz Iesniegumiem, neievērojot likumā noteikto 15 dienu termiņu. Tiesas vērtējumā, ņemot vērā, ka Atbildētājs ir nokavējis tiesību normās noteiktos termiņus *(par to lietā strīda nav (lietas 74.lapa)),* tad secināms, ka Atbildētāja faktiskā rīcība ir atzīstama par prettiesisku.

[11] Administratīvā procesa likuma 92.pantā noteikts, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk arī – Likums) 1.pantā noteikts, ka likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Pamatojoties uz Likuma normās ietverto regulējumu, tiesas vērtējumā morālā kaitējuma atlīdzības prasības apmierināšanai ir nepieciešams, lai izpildītos tālāk minētie priekšnoteikumi:

1. kādas personas (iestādes) prettiesiska rīcība;

personai nodarītais morālais kaitējums (pierādījumi, kā tas izpaudās) un konkrēts tā atlīdzinājuma veids un apjoms *(ja tiek lūgts atlīdzināt naudā ;*

2. cēloņsakarība starp darbību (bezdarbību) un zaudējumu.

Tiesa secina, ka, lai Pieteicējam rastos tiesības uz zaudējumu atlīdzību ir nepieciešams, lai būtu pierādīta iestādes *(Padomes)* prettiesiskā rīcība ar kuru Pieticējam būtu nodarīts morālais kaitējums.

Tiesa secina, ka lietā ir konstatēta Atbildētā prettiesiskā faktiskā rīcība *(nokavēts termiņš atbilžu sniegšanai),* attiecīgi ir radies pamats morālā kaitējuma rašanās un tā atlīdzināšanai.

[12] Likuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību**,** kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus. Savukārt minētās tiesību normas 14.panta ceturtā daļa nosaka, ka ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Tiesa secina, ka ar lietā esošajiem pierādīšanas līdzekļiem nav pierādīts, ka minētais nodarītais morālais kaitējums būtu smags, minēto apliecina arī

Pieteicēja mutvārdos sniegtais paskaidrojums tiesas sēdēs, ka viņu apmierinātu arī Atbildētāja publiskā atvainošanās laikrakstā „Zemgales Ziņas".

Tiesas vērtējumā, ņemot vērā, ka Pieteicējam ir pamats lūgt atlīdzināt viņa nodarīto kaitējumu, bet vērtējot apstākli, ka minētais kaitējums *(savlaicīga atbilžu nesniegšana)* nav vērtējams kā smags, kā arī nav nodarīts Pieteicējam publiski, tad nav nepieciešama arī Atbildētāja publiska atvainošanās laikrakstā, bet tiesas ieskatā būtu adekvāta un samērīga Atbildētāja rakstveida atvainošanās Pieteicējam adresētā vēstulē.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Attiecīgi tiesa secina, ka Pieteicējam ir atmaksājama valsts nodeva no Atbildētāja līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 255.pantu, 282.panta 1.punktu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

atzīt Vītiņu pagasta padomes faktisko rīcību, nesniedzot *A.V.* rakstiskas savlaicīgi atbildes uz viņa iesniegumiem, par prettiesisku.

Uzdot Vītiņu pagasta padomei mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža rakstveidā atvainoties *A.V.* par nodarīto morālo kaitējumu.

Uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei atlīdzināt *A.V.* samaksāto valsts nodevu Ls 10,00 (desmit latu) apmērā.

Izbeigt tiesvedību daļā par *A.V.* prasījumiem: 1. uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei noņemt visus nelikumīgos ierobežojumus nekustamajam īpašumam Vītiņu pagasta „Jaunavoti", tai skaitā dabas pamatnes statusu. 2. Uzlikt par pienākumu Vītiņu pagasta padomei atsaukt visas atbildes par īpašuma izmantošanas ierobežojumiem Vītiņu pagasta „Jaunavotos", kuras ir pretrunā ar Satversmes 105.pantu, kurš nosaka, ka īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis (paraksts) A.Vīksne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis A.Vīksne
Rīgā, 2008.gada 6.oktobrī